

Achizițiile publice în contextul prelungirii stării de urgență

In Monitorul Oficial nr 311 din data de 14 aprilie 2020 a fost publicat Decretul Presedintelui României nr 240/2020 privind prelungirea stării de urgență pe teritoriul României (Decretul nr 240/2020).

Prin Decretul nr. 240/2020 se prelungeste starea de urgență pe intreg teritoriul României, începând cu data de 15 aprilie 2020, pe o durată de 30 de zile, fiind stabilite masuri de prima urgență atât cu aplicabilitate directă și imediata, cât și masuri cu aplicabilitate graduală, pentru prevenirea răspândirii COVID-19 și realizarea managementului consecințelor, raportat la evoluția situației epidemiologice.

Similar Decretului Presedintelui României nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență (Decretul nr. 195/2020), masurile de prima urgență cu aplicabilitate directă includ și masuri referitoare la domeniul economic, domeniul sănătății sau domeniul justiției, cu impact în domeniul achizițiilor publice.

ACHIZIȚIILE ÎN DOMENIUL MEDICAL

Prin Decretul nr. 240/2020, este menținuta măsura privind posibilitatea anumitor autorități și entități de a achiziționa în mod direct materiale și echipamente necesare combaterii epidemiei cauzate de COVID-19, cu o serie de circumstanțe și modificări, după cum urmează:

- una dintre cele mai notabile diferențe priveste posibilitatea **tuturor autoritatilor contractante** (și nu doar a autoritatilor publice centrale, cum se prevedea prin Decretul nr. 195/2020), inclusiv a entităților juridice în care statul este acionar majoritar, de a achiziționa în mod direct materiale și echipamente necesare preveniri și combaterii epidemiei cauzate de COVID-19; prin urmare, aceste achiziții directe vor putea fi realizate și de autoritatile locale, e.g. primarii, consiliile județene etc.;
- se precizează expres că aceste achiziții directe se pot face **cu depasirea pragului valoric prevazut de Legea nr. 98/2016 pentru achizițiile directe** (e.g. 135.060 lei pentru achiziția de produse sau servicii), însă **în limita fondurilor bugetare repartizate cu aceasta destinație**; în continuare nu se precizează niciun prag valoric superior, ramanand neclar dacă această posibilitate se opreste la limita prevăzută pentru pragul de publicare în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (e.g. pragul pentru produse și servicii de 649.895 LEI, fără TVA);
- direcțiile de sănătate publică vor achiziționa în continuare materiale necesare în perioada pandemiei prin procedura de achiziție directă, însă la acestea se adaugă prin Decretul nr. 240/2020 și **echipamente de protecție**; sumele necesare sunt în continuare asigurate prin transferuri de la Ministerul Sănătății;
- unitatile sanitare vor achiziționa nu numai materiale și medicamente, ci și **echipamente de protecție** necesare în perioada pandemiei prin procedura de achiziție directă, sumele necesare fiind de asemenea asigurate prin transferuri de la Ministerul Sănătății;
- un alt element de noutate vizează **unitatile sanitare care nu sunt în subordinea Ministerului Sănătății**: acestea vor achiziționa materiale, echipamente de protecție și medicamente necesare în perioada pandemiei prin procedura de achiziție directă, sumele necesare fiind asigurate prin transferuri de la ordonatorul principal de credite;
- ministerele cu sistem de sănătate propriu au în continuare posibilitatea de a realiza achiziții directe pentru unitatile sanitare proprii atât din bugetele ministerelor de resort, cât și din cele ale unităților sanitare; se precizează însă în plus că se pot achiziționa direct atât produse, cât și servicii;
- cu titlu integral de noutate, se prevede că **penitenciarele-spital** vor putea achiziționa direct pentru unitatile arondante materiale și echipamente necesare combaterii COVID-19, din fondurile incasate în baza contractelor de prestare de servicii medicale, cu autorizarea prealabilă a directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor; totodata, pentru asigurarea continuității hranișrii detinutilor și igienei individuale corespunzătoare, **unitatile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor** vor putea achiziționa în mod direct alimente, articole de curatenie și igienă individuală destinate persoanelor private de libertate, cu autorizarea prealabilă a

directorului general al Administratiei Nationale a Penitenciarelor.

Achizitia directa este justificata in preambul prin lipsa unor mecanisme adaptate in materia achizitiilor publice – care sa tina seama de urgența demersurilor, de volatilitatea preturilor oferite de piata si de restrictiile impuse la export -, pentru asigurarea in aceasta perioada a necesarului de materiale si de echipamente de protectie, de dezinfectanti, medicamente, materiale sanitare, dispozitive medicale sau de alte produse necesare in contextul gestionarii pandemiei de COVID-19.

PRETURILE MEDICAMENTELOR SI ALE APARATURII MEDICALE

Se mentin prevederile din Decretul nr. 195/2020 referitoare la faptul ca preturile medicamentelor achizitionate de catre unitatile sanitare pentru tratarea pacientilor cu COVID-19 **pot depasi preturile maximale** aprobate de Ministerul Sanatatii, precum si faptul ca pe perioada starii de urgența se **pot plafona** preturile la medicamente si aparatura medicala. Se elimina insa limita plafonarii acestor preturi la pretul mediu din ultimele 3 luni inaintea declararii starii de urgența.

ACHIZITIILE PUBLICE REALIZATE DIN FONDURI EUROPENE

In domeniul fondurilor europene, autoritatile de management si organismele intermediare vor emite instructiuni specifice in relatia cu beneficiarii, astfel incat implementarea contractelor de finantare sa se deruleze in acord cu prevederile legale si cu masurile stabilite pentru reducerea riscului raspandirii virusului COVID-19.

Guvernul va adopta cadrul general si modalitatatile de reorganizare, restructurare sau reprogramare a activitatilor care fac obiectul finantarii din fonduri europene, in cel mult 10 de zile de la intrarea in vigoare a Decretului nr. 240/2020. Reorganizarea, restructurarea sau reprogramarea activitatilor care fac obiectul finantarii din fonduri europene vor fi aprobate de autoritatatile de management si organismele intermediare, fara a aduce atingere indicatorilor de rezultat ai proiectelor sau obiectivelor specifice ale acestora, dupa caz si fara ca prelungirea contractelor de finantare sa depaseasca data de 31 decembrie 2023.

Autoritatatile competente in domeniul eliberarii acordurilor/avizelor/certificatelor pentru proiectele cu finantare din fonduri europene, vor adopta masuri pentru eliberarea acestora prin mijloace electronice (organizarea de dezbateri on-line, depunerea, intocmirea si comunicarea de documente in format electronic).

ACTIVITATEA DE JUDECATA

Activitatea de judecata continua si pe perioada prelungirii starii de urgența **doar cu privire la cauzele de urgență deosebită**, stabilite de colegiile de conducere ale Inaltei Curti de Casatie si Justitie, respectiv ale curtilor de apel, indrumarile pentru stabilirea acestora fiind date de Consiliul Superior al Magistraturii.

De exemplu, in Hotararea CSM nr. 417/24.03.2020 sunt mentionate drept cauze a caror judecata continua, litigiile vizand achizitiile publice care privesc strict produsele medicale si alte achizitii in domeniul starii de urgența, precum si litigiile care decurg din executarea acestor contracte sau care vizeaza aplicarea unor masuri in domeniul starii de urgența. Lista se finalizeaza insa cu „orice alte cereri care vizeaza situatii exceptionale, care pot fi considerate de urgență deosebită”.

Prin Decret se stabileste totodata ca toate celelalte „**procese civile**” (in aplicarea Decretului nr. 195/2020, ICCJ si multe alte instante au incadrat si cauzele de contencios administrativ in aceasta notiune) **se suspenda de plin drept** pe durata starii de urgența, fara a fi necesara efectuarea vreunui act de procedura in acest scop. Termenele prevazute de lege pentru efectuarea actelor de procedura sau pentru exercitarea plangerilor, contestatiilor si sailor de atac de orice fel aflate in curs la data prelungirii starii de urgența in cauzele civile care nu sunt urgente se

intrerup, urmand a curge noi termene, de aceeasi durata, de la data incetarii starii de urgenta. Dosarele in care au fost deja declarate cai de atac se inainteaza instantei competente dupa incetarea starii de urgenta.

Nu in ultimul rand, se arata ca **prescriptiile si termenele de decadere de orice fel, nu incep sa curga**, iar, daca au inceput sa curga, **se suspenda pe toata durata starii de urgenta**, alte dispozitii legale contrare nefiind aplicabile.

Textul integral al Decretului Presedintelui Romaniei nr. 240/2020 [este disponibil aici](#).